

Simpozijum 4. dani imunizacije, Novi Sad, 6-7. novembar 2024.

Plan unapređenja sistema imunizacije u Crnoj Gori

Dr Milko Joksimović, epidemiolog

Institut za javno zdravlje Crne Gore

Kalendar redovne vakcinacije u Crnoj Gori

- BCG** {
- 1. Tuberkuloza
- DTaP-IPV-Hib-HepB;
DTaP-IPV-Hib;
DTaP-IPV;
dT-IPV;
dT** {
- 2. Difterija
 - 3. Tetanus
 - 4. Veliki kašalj (pertusis)
 - 5. Dječija paraliza (poliomijelitis)
 - 6. Haemophylus influenzae tip b (Hib)
- PCV-15** {
- 7. Pneumokok
- HepB** {
- 8. Hepatitis B
- MMR** {
- 9. Morbili
 - 10. Rubela
 - 11. Mumps (epidemijski parotitis)
- HPV9** {
- 12. Humani papilomavirus

UZRAST	VAKCINA				
na rođenju	BCG				Hep B ^a (HBsAg +)
sa navršenih 1 mjesec					Hep B ^a (HBsAg +)
sa navršena 2 mjeseca		DTaP-IPV- Hib-Hep B			Hep B ^a (HBsAg +)
sa navršena 3 mjeseca		PCV ^β			
sa navršena 4 mjeseca		DTaP-IPV- Hib-Hep B			
sa navršenih 5 mjeseci		PCV ^β			
sa navršenih 6 mjeseci		DTaP-IPV- Hib			
sa navršenih 12 mjeseci		PCV ^β		MMR 1	Hep B ^a (HBsAg +)
sa navršenih 18 mjeseci		DTaP-IPV- Hib-Hep B			
5 - 8. godina (pri upisu u osnovnu školu ili u toku školske godine)		DT-IPV-aP ili dT-IPV-aP		MMR 2	
9 - 14 godina (od IV do IX razreda OŠ)		HPV ^γ			
13 - 15 godina (završni razred OŠ)		dT-IPV			
15 - 18 godina (od I do IV razreda srednje škole)		HPV ^γ			
17 - 19 godina (završni razred srednje škole)		dT			

Najveći dio ovih ključnih inovacija predstavlja rezultat rada **Stručnog savjetodavnog tijela za imunizaciju (NITAG)** i dosljednog poštovanja preporuka ovog tijela, kao i tima IJZCG (epidemiologa i IT sektora).

Imunizacija u Crnoj Gori - unapređenja u periodu 2022-2024.

- Uvedena je **HPV9 vakcina** 2022. godine i proširene su preporuke tokom 2023-2024.
- Uvedena je **šestokomponentna (DTP-IPV-Hib-HepB) vakcina** od 2023. godine, čime se postepeno rješava problem pada obuhvata hepatitis B vakcinom
- Uvedena je i **dodatna revakcinacija protiv pertusisa** pred polazak u osnovnu školu u okviru četvorokomponentne vakcine **(DTaP-IPV)** od 2023. godine
- Uvedena je i **kombinovana vakcina (dT-IPV)** za revakcinaciju protiv difterije, tetanusa i dječije paralize u završnom razredu osnovne škole od 2023. godine
- Uvedena je **pneumokokna vakcina (PCV-15)** i vakcinacija započela u avgustu 2024. godine

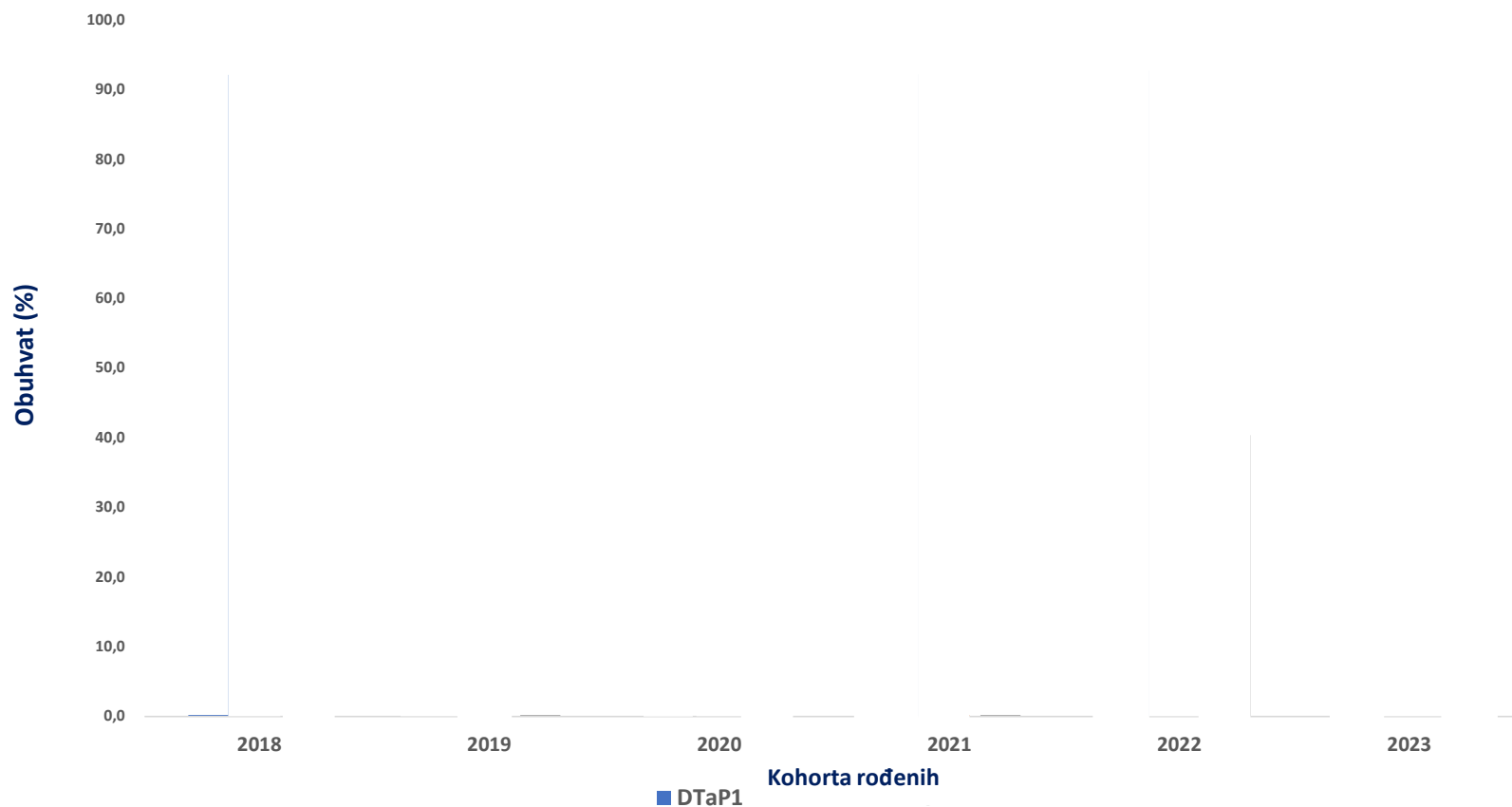
Imunizacija u Crnoj Gori - unapređenja

- Sprovedene su obimne edukacije zdravstvenih radnika, nastavnog osoblja u pretškolskim ustanovama, te dijelom nastavnog osoblja u osnovnim i srednjim školama, kao i dijela roditelja
- Medijska aktivnost epidemiologa i pedijatara je veoma intenzivna
- Uspostavljeni redovni on-line sastanci sa koordinatorima imunizacija
- Tehnološke inovacije poput interaktivnih dashboarda na sajtu Instituta za javno zdravlje Crne Gore (IJZCG) i Bebbo aplikacije koju je razvio UNICEF u saradnji sa IJZCG

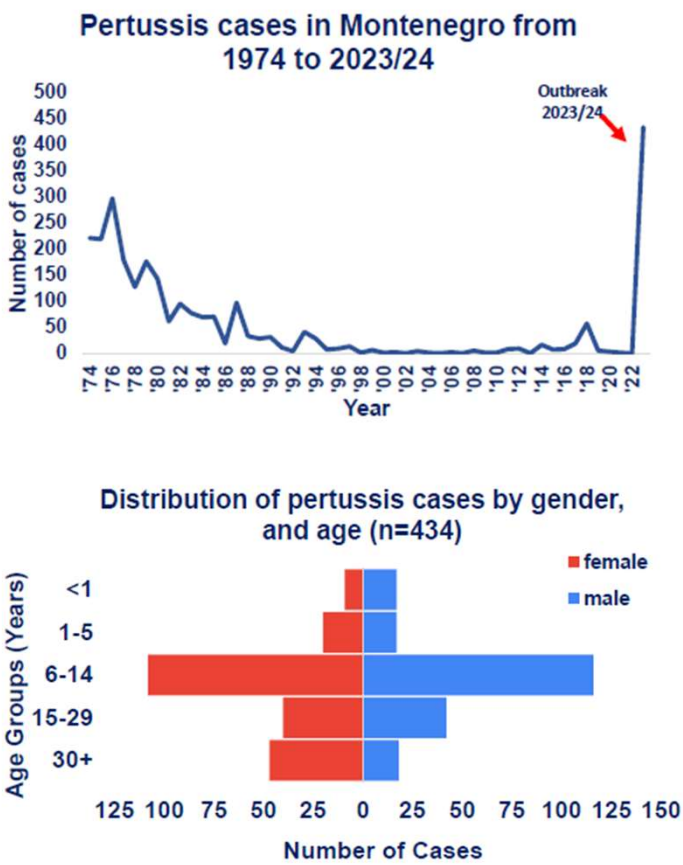
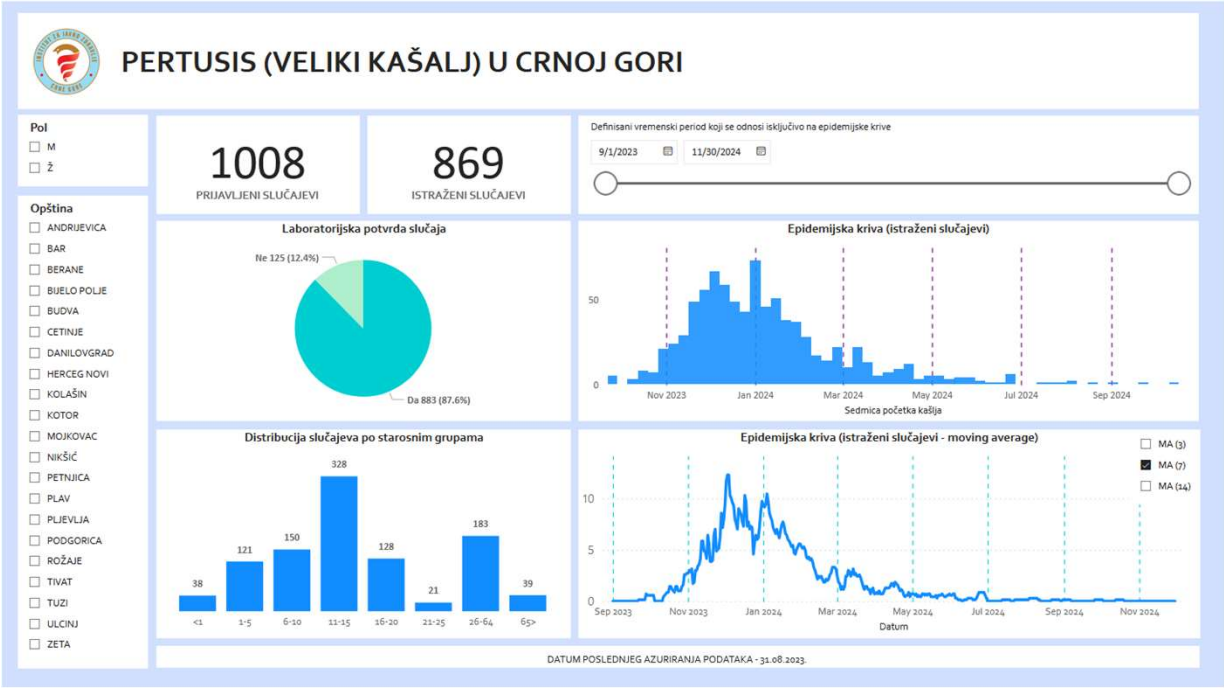
Imunizacija u Crnoj Gori - izazovi

- Obuhvati imunizacijom su i dalje ispod optimalnih standarda, što je već dovelo do ozbiljnih javnozdravstvenih posljedica, uključujući pojavu **epidemija pertusisa (dec. 2023)** i **morbila (avg. 2024)**
- Takođe, neredovna dostupnost **pojedinačnih hepatitis B vakcina** za djecu u prethodnim godinama dodatno je zakomplikovala situaciju, stvarajući dodatne teškoće u sprovođenju imunizacije i dovela do pada obuhvata kod djece uzrasta od dvije do šest godina
- Postoji opravdan strah od razvoja veće epidemije morbila, ali i pojave drugih oboljenja koje se mogu prevenirati vakcinacijom jer je obuhvat svakom vakcinom iz redovnog kalendara u određenom padu (najizraženiji sa **prvom DTaP revakcinacijom** i **MMR1 vakcinacijom**)

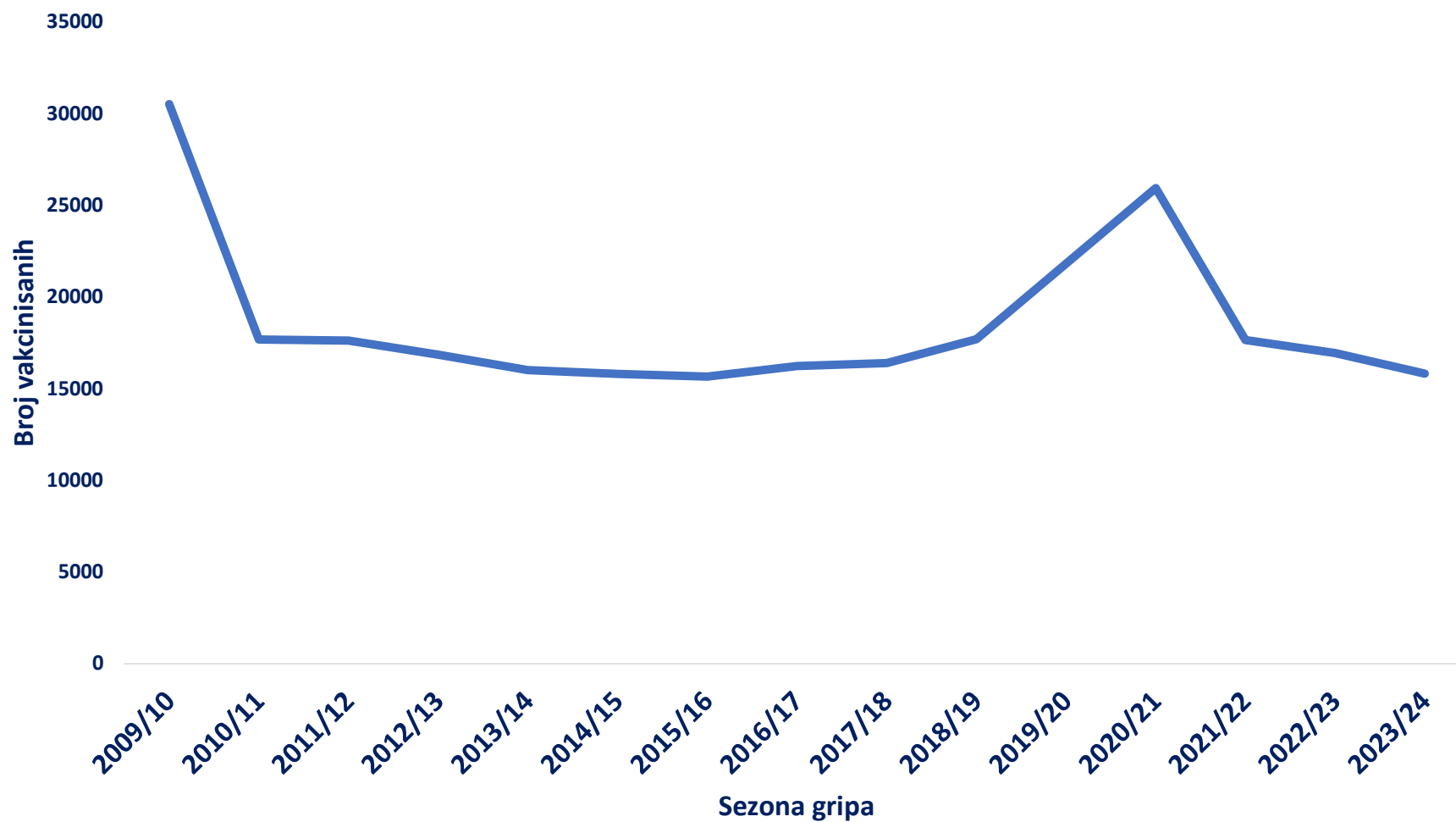
**Obuhvat sa prvom dozom(%), sa tri doze (kompletirana primovakcinacija)
i sa prvom revakcinacijom protiv difterije, tetanusa i pertusisa**

Posljedice niske vakcinacije - pertusis

Broj vakcinisanih protiv gripa u Crnoj Gori, po sezonama

Edukacija i informisanje kroz digitalne platforme

Program vakcinacije u Crnoj Gori

Poštovana/-i,

Pred Vama su informacije o Programu vakcinacije u Crnoj Gori. Ovi materijali vremenom će biti ažurirani i dalje unapređivani.

[Morbilli](#)

[HPV](#)

[Pertusis](#)

Program vakcinacije u Crnoj Gori

Kalendar redovne imunizacije za 2024. godinu

Program obaveznih imunizacija stanovništva za 2024. godinu

Pravilnik o uslovima i načinu sprovođenja obavezne imunoprofilakse i hemioprofilakse

f t in

VAKCINALNI KARTON

1 / 1

Prezime: JOKSIMOVIĆ
Ime roditelja: MILKO
Ime: DORA
Mat. broj: 2611021215011

Vakcina	Doza	Tip	Datum	Min. datum	Max. datum	Status
BCG	I	V	28.11.2021	27.11.2021	26.11.2022	1
DTP/DTaP	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	I	28.01.2022	25.01.2022	24.02.2022	1
Polio	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	I	28.01.2022	25.01.2022	24.02.2022	1
Hib	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	I	28.01.2022	25.01.2022	24.02.2022	1
HEPATITIS B	Egerix B, susp. za inj. 100x10mcg/0.5ml, GlaxoSmithKline Biologicals S.A.	I	25.02.2022	25.01.2022	24.02.2022	1
DTP/DTaP	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	II	29.03.2022	27.02.2022	29.03.2022	1
Hib	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	II	29.03.2022	11.03.2022	10.04.2022	1
Polio	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	II	29.03.2022	08.04.2022	08.05.2022	1
DTP/DTaP	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	III	06.05.2022	28.04.2022	28.05.2022	1
Hib	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	III	06.05.2022	10.05.2022	09.06.2022	1
Polio	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	III	06.05.2022	07.06.2022	07.07.2022	1
HEPATITIS B	Egerix B, susp. za inj. 100x10mcg/0.5ml, GlaxoSmithKline Biologicals S.A.	II	15.06.2022	27.03.2022	26.04.2022	1
HEPATITIS B	Egerix B, susp. za inj. 100x10mcg/0.5ml, GlaxoSmithKline Biologicals S.A.	III	15.11.2022	12.11.2022	11.04.2023	1
MMR	M-M-RVaxPRO, prašak za inj. 10x0.5 ml, Merck Sharp&Dohme	I	12.12.2022	26.11.2022	20.05.2023	1
Polio	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	IV	08.06.2023	06.05.2023	27.11.2023	1
Hib	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	IV	08.06.2023	06.05.2023	27.11.2023	1
DTP/DTaP	Pentaxim, ipric 1x1doza/0.5ml, Sanofi Pasteur Limited	IV	08.06.2023	06.05.2023	27.11.2023	1
DTaT		I	R	25.11.2026	24.11.2029	0
PER/aPER		I	R	25.11.2026	24.11.2029	0
MMR		II	R	11.12.2026	10.12.2029	0
Polio		V	R	14.01.2027	13.01.2030	0
HPV		I	V	26.11.2030	25.11.2036	0
Polio		VI	R	12.01.2035	11.01.2037	0
DT(PRO ADULTIS)		I	R	23.11.2035	22.11.2036	0
DT(PRO ADULTIS)		II	R	22.11.2039	21.11.2040	0

kliknite ovdje
da pristupite dashboard-u

kliknite ovdje
da pristupite dashboard-u

kliknite ovdje
da pristupite dashboard-u

Komunikacija

- Web site www.ijzcg.me
- Bebbo aplikacija
- SMS poruke - posebno za MMR i HPV vakcinaciju
- Edukativni sastanci za prosvjetne i zdravstvene radnike, kao i predstavnike medija
- Brojni nastupi u mas-medijima

Bebbo aplikacija – pouzdane informacije za roditelje

Sveobuhvatna aplikacija za roditelje djece do 6 godina

Istaknute teme

Program HPV vakcinacije u Crnoj Gori

Edukativni sadržaji na temu Programa HPV vakcinacije u Crnoj Gori

Morbili (male boginje)

Male boginje su akutno, zarazno, virusno oboljenje koje izaziva virus malih...

Grip - informacije i preporuke

Pred Vama su informacije, smjernice i edukativni sadržaji o gripu

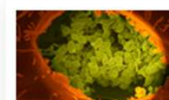
Program vakcinacije u Crnoj Gori

Informacije o Programu vakcinacije u Crnoj Gori

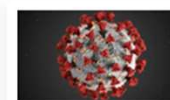
WASH

Istraživanje voda, sanitacija i higijena u zdravstvenim ustanovama

Q (tj)u) groznica

Informacije, smjernice i edukativni sadržaji o Q (tj)u) groznici

COVID-19

Protokoli i preporuke za vakcinaciju, prevenciju i suzbijanje širenja COVID-19

Uputstva za pripremu pacijenata za mikrobiološka laboratorijska ispitivanja

Uzorkovanje i prijem uzoraka za sve vrste analiza se vrše radnim danima...

Segment iz kampanje vakcinacije protiv sezonskog gripa 2024/2025.

Vakcina gripa je

Zašti

Grip za osobe starije od 65 godina može biti **opasna bolest**.

Vakcinacija protiv sezonskog gripa pruža zaštitu od teške forme bolesti.

Vakcina gripa je

Zašti

Vakcina protiv gripa pomaže da se izbjeg **teške posljedice** epidemija gripa u domovima za stare.

Budi

Vakcina protiv je važna za t tvoje pacijen

Budi

Vakcina protiv je važna za t tvoje pacijen

Vakcina gripa je

Zašti

Grip može biti opasna bolest za oboljele od **hroničnih bolesti**.

Vakcinacija protiv sezonskog gripa pruža zaštitu od teške forme bolesti

Vakcina protiv gripa je važna.

Zaštiti se.

Grip može biti opasna bolest za oboljele od **hroničnih bolesti**.

Vakcinacija protiv sezonskog gripa pruža zaštitu od teške forme bolesti

SAZNAJ VIŠE NA
www.ijzcg.me/grip
imunizacije@ijzcg.me
+38267086815

ŠTA JE GRIP I KAKO SE PRENOŠI?

Grip je zarazno oboljenje respiratornog sistema koje izaziva virus gripa. Bolest se lako prenosi sa oboljele osobe na osobe iz njene okoline.

Prenosi se direktnim kontaktom sa oboljelim osobom, preko kapljica koje se šire prilikom kašljanja, kihanja ili razgovora.

Većina ljudi koji obole od gripa imaju blagu bolest i ne zahtijevaju medicinski tretman ili antivirusne lijekove.

KAKO DA SE PONAŠAM AKO DOBIJEM GRIP?

Nosite zaštitnu masku koja pokriva nos i usta tokom kontakta sa drugim ljudima.

Kijajte i kašljite u maramicu koju ćete odmah nakon upotrebe odložiti u kantu za otpatke. Ukoliko nemate maramicu, kijajte ili kašljite u rukav/lakat.

Često perite ruke.

Odmarajte što više.

Pratite zdravstvene preporuke.

Osobe sa oslabljenim imunoskim sistemom, hronično oboljele osobe, starije osobe, trudnice i djeca između 6 mjeseci i 5 godina starosti u većem su riziku od komplikacija (upalnog srednjeg uha, bronhitisa, upale pluća).

KOJI SU SIMPTOMI GRIPA?

- Nagli početak bolesti
- Povišena tjelesna temperatura
- Bolovi u mišićima
- Malaksalost
- Bol u grlu i/ili kašalj
- Curenje nosa
- Glavobolja
- Dijareja i povraćanje (češće kod djece)

Vakcina protiv gripa je važna.

Zaštitite se.

saznaj više na
www.ijzcg.me/grip

VAKCINACIJA
protiv humanog papiloma virusa **HPV**
U CRNOJ GORI

067-086-815 | ijzcg.me/hpv | [ijzcg](https://www.facebook.com/ijzcg)

NEFITI HPV VAKCINE

- BEZBJEDNA
- SMANJUJE RIZIK OD RAKA
- PRUŽA DUGOTRAJNU ZAŠTITU
- DOVOLJNA JE JEDNA DOZA
- KOD PEDIJATRA U DOMU ZDRAVLJA
- DRŽAVNI SISTEM ZDRAVSTVA POKRIVA TROŠKOVE VAKCINACIJE

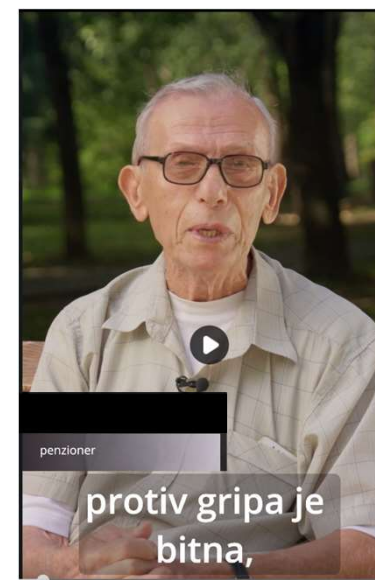
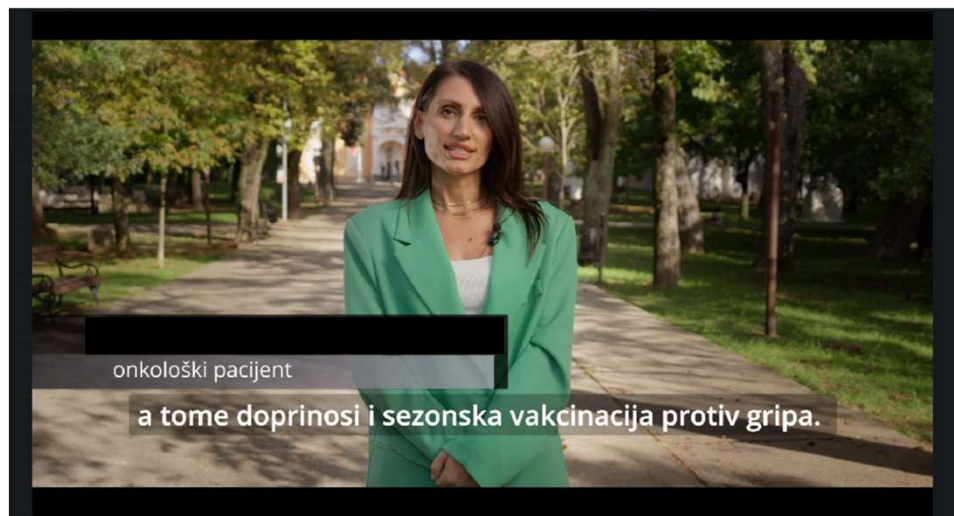
067-086-815 | ijzcg.me/hpv | [ijzcg](https://www.facebook.com/ijzcg)

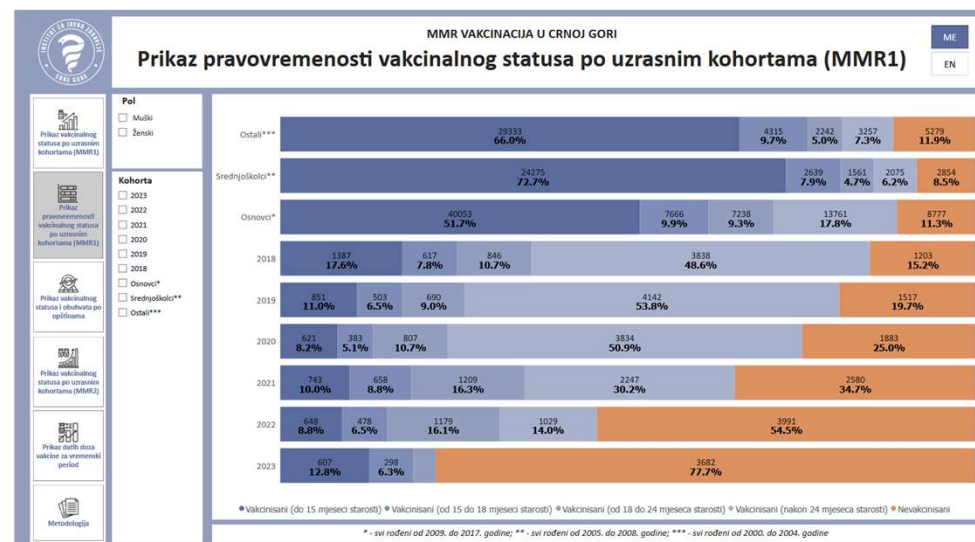
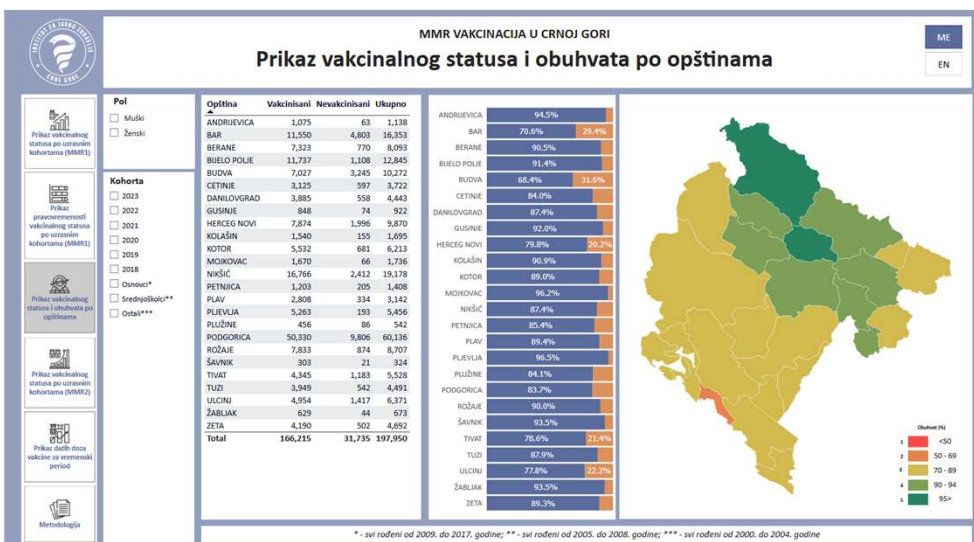
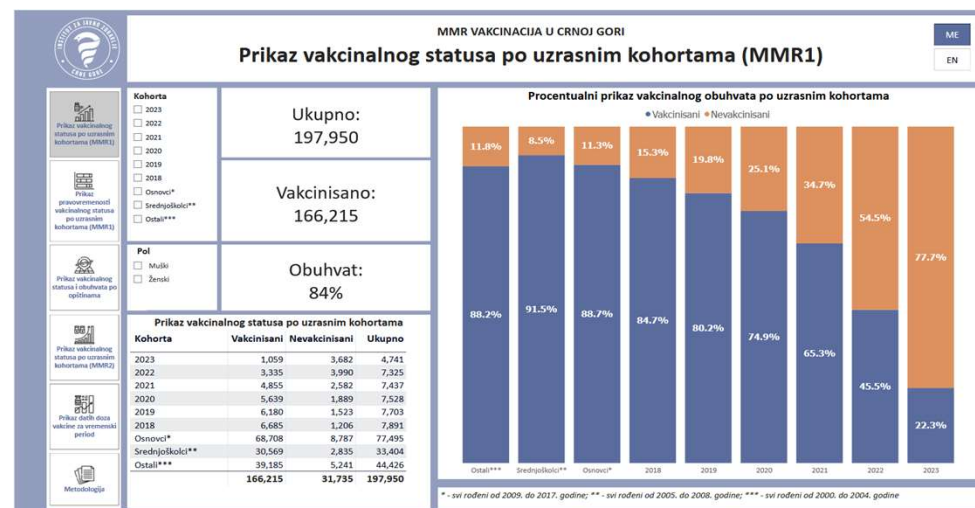
DA LI STE ZNALI? HPV VAKCINA

važnije činjenice:

- vakcina je bezbjedna i djelotvorna
- pruža dugotrajnu zaštitu
- sprečava probleme sa plodnošću koji mogu nastati usljed raka grlića materice
- državni sistem zdravstva pokriva troškove vakcinacije
- detaljno ispitana i provjerena

067-086-815 | ijzcg.me/hpv | [ijzcg](https://www.facebook.com/ijzcg)

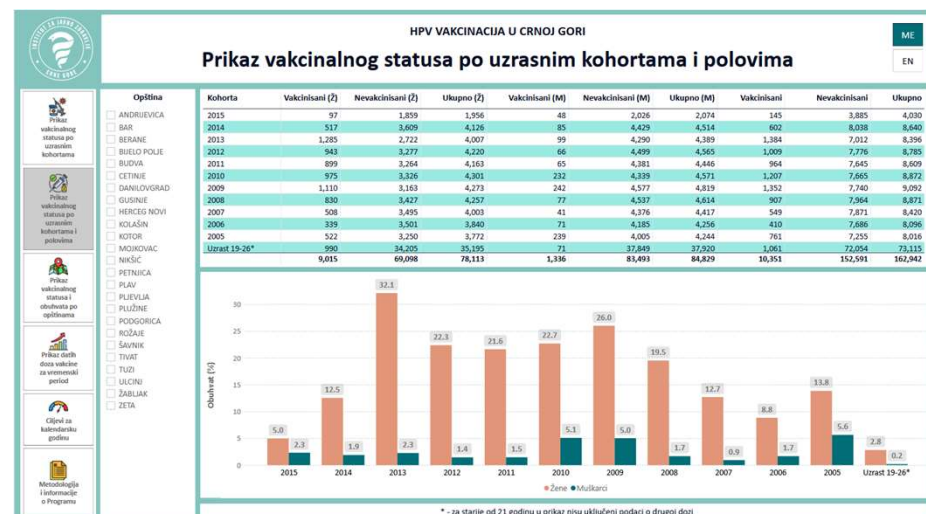
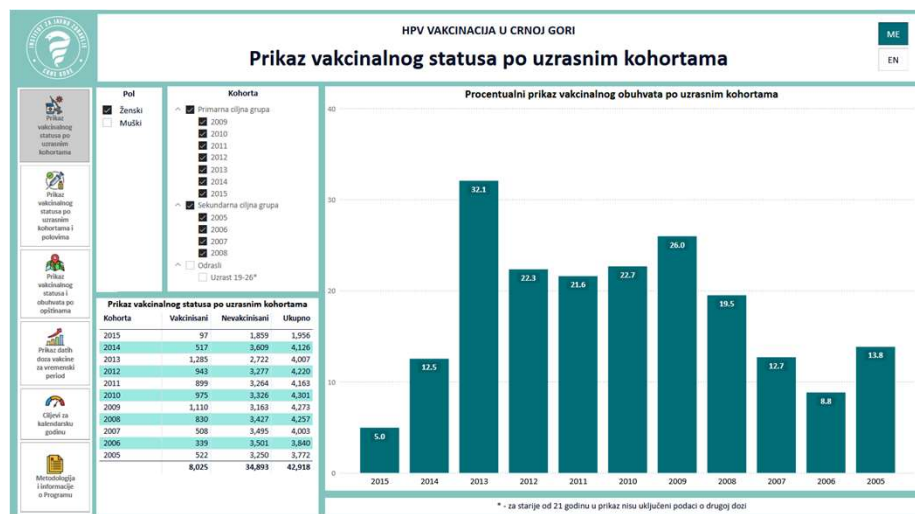
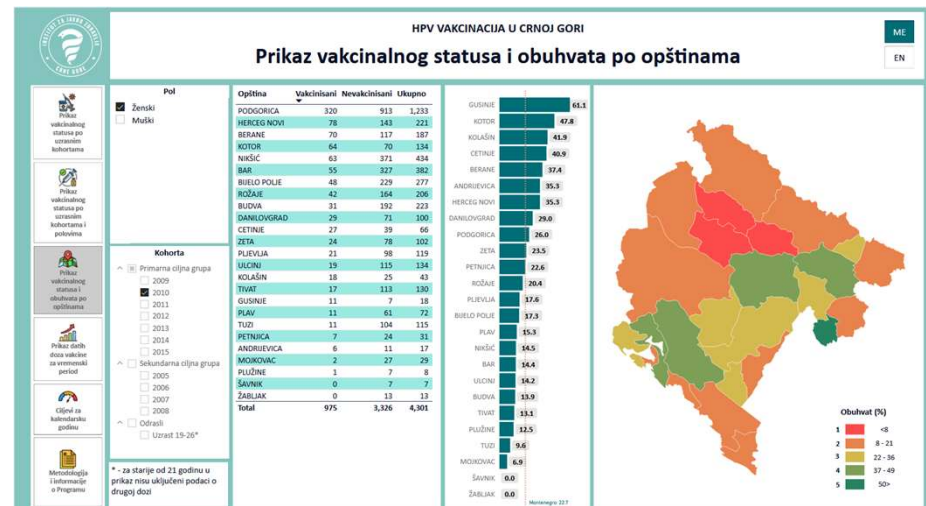

HPV VAKCINACIJA

Interaktivni dashboard

[kliknite ovdje](#)
da pristupite dashboard-u

Predložene aktivnosti za unapređenje Programa imunizacije

- Osiguranje informisanosti i obavještanje roditelja
- Jačanje kadrovskih kapaciteta i obuka
- Lokalna podrška i dostupnost vakcina
- Imenovanje opštinskih i nacionalnih koordinatora za imunizaciju
- Praćenje vakcinalnog statusa djece pri upisu u škole
- Poboljšanje podrške iz zakonodavnog okvira
- Zagovaranje kroz medije i društvene lidere
- Razvoj zaštitnih mjera i standardizacija
- Povećanje kadrova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti
- Istraživanje i analiza imunizacione pokrivenosti

Zaključci i preporuke

- Potrebna podrška šire društvene zajednice
- **Potrebno odlučiti da li je obavezna imunizacija zaista obavezna i tom smjeru postupati**
- **Stav IJZCG da se stanje brzo i do potrebnog nivoa ne može popraviti bez odlučne akcije države u smislu uvođenja mjera koje bi podsticale i kontrolisale sprovođenje obavezne imunizacije** *(Da li je društvo za to da vakcinacija ne bude obavezna?)*
- NITAG je dao cijeli niz preporuka koje bi trebalo usvojiti i sprovesti u cilju unapređenja cjelokupnog Programa imunizacija.

Hvala na pažnji!